

C. Návrh věcného řešení

Předpokládá se, že zákona o terciárním vzdělávání (dále jen „zákon“) bude mít tuto systematiku:

Část první: Základní ustanovení

Část druhá: Vymezení terciárního vzdělávání

Část třetí: Vzdělávací instituce terciárního vzdělávání a jejich reprezentace

Hlava I: Vymezení vzdělávacích institucí terciárního vzdělávání

Hlava II: Veřejné vzdělávací instituce

Díl 1: Veřejná vysoká škola

Díl 2: Veřejný institut profesního vzdělávání

Hlava III: Soukromá vzdělávací instituce

Hlava IV: Státní vzdělávací instituce

Hlava V: Reprezentace vzdělávacích institucí

Část čtvrtá: Studium a studenti

Hlava I: Studium

Hlava II: Studenti

Hlava III: Rozhodování

Část pátá: Zaměstnanci

Část šestá: Hodnocení a akreditace

Hlava I: Hodnocení

Hlava II: Akreditace

Část sedmá: Financování a majetek vzdělávacích institucí

Hlava I: Financování a majetek veřejných vzdělávacích institucí

Hlava II: Financování státních vysokých škol

Hlava III: Financování soukromých vzdělávacích institucí

Část osmá: Služby a stipendia studentů

Část devátá: Státní správa

Hlava I: Vláda

Hlava II: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Hlava III: Ministr školství, mládeže a tělovýchovy

Hlava IV: Matrika studentů

Hlava V: Správní delikty a sankce

Část desátá: Změna zákona o správních poplatcích

Část jedenáctá: Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

Část dvanáctá: Zrušovací ustanovení

Část sedmá

Financování a majetek vzdělávací instituce

A. Úvodní poznámky

Tato část bude po projednání vypuštěna, jejím cílem je objasnit základní pojmy a principy, ze kterých autoři této části zásad vycházeli.

1. Předpoklady

1. Je potřeba dořešit problematiku kolejí a menz.
2. Veřejné vzdělávací instituce mají právo (stejně jako v současné právní úpravě) zřizovat právnické osoby (viz též Zásada č. 19). Je třeba rozhodnout, zda tyto právní akty je potřebné regulovat (kromě souhlasu Správní rady) ještě jiným způsobem, doporučená varianta – bez regulace.
3. Je dopracován jednotný kreditní systém (Zásady č.3 a 56), takže je na něj možno navázat normativní financování (např. Švédsko, Nizozemsko). Systém financování se tím oproti současnému systému založenému na tzv. standardní době studia (SDS) zjednoduší, zpřehlední a zpřesní. Pokud nebude jednotný kreditní systém dopracován, bude třeba přechodného období.
4. Vazba financování na kredity implicitně zavede vztah nepřímé úměrnosti mezi délkou studia a „normativu“ za časovou jednotku. To zvýší časovou flexibilitu kombinovaných a distančních forem studia.
5. Celkový počet kreditů za studijní program daného typu (BC, dlouhý MA, krátký MA, PhD) musí být v rámci typu jednotný. Kredity dosažené nad celkový počet kreditů typu programu již nebudou předmětem financování. V případě doktorských studijních programů se zatím nepředpokládá zavedení kreditového systému. V tomto případě by se pracovalo s kreditovým ekvivalentem (rok studia = 60 kreditů).
6. Navázání normativního financování na kreditní systém bude vyžadovat úpravy Matriky (její zpřesnění a rozšíření), kterou bude nutno zahrnout do komplexního informačního systému o terciárních studiích (další informace o půjčkách, stipendiích, absolventských poplatcích a jejich splátkách, atd.).
7. Kredit je v textu míněn jako míra průměrné studijní zátěže průměrného studenta definovaná v Zásadě č.3. Normativní kredit je kredit vynásobený částkou základního normativu (na kredit) krát nákladový koeficient studijního programu (alternativně oblasti vzdělávání). Vzdělávací grant je normativní kredit vynásobený celkovým počtem kreditů studijního programu. Vzdělávací grant je tedy celková částka, kterou škola dostane v průběhu jednoho úspěšně ukončeného studia formou dílčích plateb normativních kreditů.
8. Normativní kredity jsou škole poskytovány pouze za ty kredity, která škola započítává (vykáže) v Matrice jako součást kreditní náplně příslušného studijního programu (relevantní kredity). Za ostatní studentem získané kredity (nerelevantní - nad rámec náplně studijního programu) škola normativní kredity nedostává, ale může studentům účtovat poplatky. Škola ale nesmí nerelevantními kredity podmiňovat splnění studijních povinností v daném programu a udělení titulu. Kreditem je tedy v následujícím textu míněn jen ten kredit, který škola započítává (uznává) do celkového počtu kreditů daného studijního programu. Financování není vázáno na kredity získané studentem navíc, které se do celkového povinného počtu kreditů nezapočítávají.

9. Každému studijnímu programu odpovídá akreditovaná standardní doba studia (SDS).
10. Zásady neřeší detaily rozhodování i podzákonných pravidlech a uvádí pouze zkratku „Ministerstvo“ (tato zkratka zahrnuje i CSFTV = Centrum správy financování terciárního vzdělávání).
11. Zásady neřeší detaily časových sousledností při vykazování údajů, rozhodování o parametrech normativního financování a počtu financovaných normativních kreditů na další období a ponechává to na nařízení Ministerstva.
12. Zákon bude popisovat mechanismus financování vysokých škol (veřejných, státních, částečně i soukromých). Nejde tedy o mechanismus rozdělování prostředků v rámci škol, který určuje vedení škol ve spolupráci se samosprávnými orgány a správní radou školy
13. Zásady financování usilují o to, aby byl budoucí zákon v rámci možností stručný:
 - ve smyslu co zákon nezakazuje je povoleno,
 - neřeší to, co řeší jiný zákon,
 - nedeklaruje to, co je možnost, ale není povinnost.

Principy

- princip agregátní konzistentnosti: zásady nesmí připustit jednání škol a studentů, které by sice parciálně vedlo k institucionální (osobní) výhodě či změkčení podmínek, ale ve výsledku by důsledky nesli ostatní,
 - princip maximální předvídatelnosti: prvky smluvního financování,
 - princip autonomních regulačních zpětných vazeb,
 - princip transparentnosti: dominantní financování podle předem daných kritérií a jejich parametrů a minimální prostor pro ad hoc rozhodování,
 - princip srovnatelných podmínek: např. studií na VVŠ a na soukromé vzdělávací instituci.
- Je třeba zdůraznit, že se nepočítá se zavedením školného k době nabytí účinnosti připravovaného zákona, ve kterém by školné bylo v souladu s dohodou ministrů školství, práce a sociálních věcí, financí a premiéra nastaveno s nulovou hodnotou.

HLAVA I

Financování a majetek veřejné vzdělávací instituce

Zásada č. 84

Rozpočet veřejné vzdělávací instituce

Veřejná vzdělávací instituce sestavuje rozpočet sestávající z výnosů a nákladů na kalendářní rok a hospodaří na jeho základě.

Rozpočet veřejné vzdělávací instituce nesmí být sestavován jako deficitní.

Veřejná vzdělávací instituce provede na konci kalendářního roku vyúčtování hospodaření a zúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem a předloží je Ministerstvu v termínu určeném Ministerstvem.

Výnosy (příjmy) veřejné vzdělávací instituce jsou zejména:

- a. vzdělávací grant na vzdělávací činnost a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvůrčí činnost veřejné vzdělávací instituce (*dříve příspěvek VŠ*),
- b. dotace ze státního rozpočtu (dále jen „dotace“) (*rozvojové granty*),
- c. výnosy z majetku,
- d. jiné příjmy nebo jiné příspěvky ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z Národního fondu a z rozpočtů obcí a krajů,
- e. výnosy z doplňkové činnosti,
- f. výnosy z dalšího vzdělávání,
- g. jiné výnosy ze vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti veřejné vzdělávací instituce (*prostředky z institucionálního a účelového financování VaV apod.*),
- h. výnosy z duševního vlastnictví (*spolupráce na výzkumu, patenty a pod.*),
- i. prostředky z nenávratné zahraniční pomoci nebo prostředky ze zdrojů Evropské unie
- j. příjmy z darů a dědictví,
- k. půjčky a úvěry,
- l. poplatek za studium,
- m. školné resp. absolventský poplatek.
- n. výnosy z činnosti kolejí a menz (ubytování a stravování).

Náklady veřejné vzdělávací instituce jsou náklady potřebné na zabezpečení její vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti a jejího rozvoje a náklady doplňkové činnosti.

Odůvodnění:

Zásada vychází do určité míry z platné právní úpravy. Jsou zavedeny nové pojmy – místo současného příspěvku na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvůrčí činnost se zavádí vzdělávací grant plnící obdobnou úlohu. Dotaci se rozumí především financování prostřednictvím rozvojových programů.

Je třeba dořešit postavení kolejí a menz. Jsou možné tři varianty:

1. *ubytování a stravování studentů v kolejích a menzách jsou hlavní činností vysoké školy, zbytková kapacita je využívána v doplňkové činnosti - bude doplněna varianta 2,*
2. *koleje a menzy jsou organizačně odděleny od veřejné vzdělávací instituce (např. podle německého modelu Studentenwerk) – bez varianty 2,*
3. *činnost kolejí a menz je doplňkovou činností – bez varianty 2.*

Zásada č. 85

Nástroje financování veřejné vzdělávací instituce

Stát poskytuje veřejné vzdělávací instituci finanční prostředky na její vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvůrčí činnost:

- a) Formou normativně stanovených vzdělávacích grantů.
- b) Rozvojovými programy.
- c) Dalšími formami.

Pro období platnosti dlouhodobého záměru Ministerstva stanoví Ministerstvo zásady pro poskytování finančních prostředků tak, aby finanční prostředky ze státního rozpočtu přednostně pokryly mandatorní výdaje určené na financování formou normativně stanovených vzdělávacích grantů, k nimž se Ministerstvo zavázalo rámcovými smlouvami. Zároveň určí na toto období minimální podíl z rozpočtu určeného pro veřejné vzdělávací instituce a poměr pro rozdělování finančních prostředků rozvojovými programy a dalšími formami.

Odůvodnění:

Zásada stanovuje základní rozdělení finančních prostředků ze státního rozpočtu, které veřejná vzdělávací činnost dostává.

Zásada č. 86

Normativní financování vzdělávacími granty

- a) Základní jednotkou normativně stanoveného vzdělávacího grantu je normativní kredit. Normativní kredit tvoří násobek kreditu podle zásady č. 3 a částky základního normativu vynásobená nákladovým koeficientem pro odpovídající oblast vzdělávání. Objem prostředků poskytnutých veřejné vzdělávací instituci je odvozován od počtu financovaných a dosažených normativních kreditů v uplynulém období dvanácti měsíců končícím 31. říjnem roku, který předchází roku, na který jsou prostředky poskytovány. Pro výpočet vzdělávacího grantu u doktorských studijních programů je objem finančních prostředků určen v závislosti na počtu studentů a na standardní době studia. Ministerstvo prostředky veřejným vzdělávacím institucím převádí průběžně formou záloh.
- b) Vzdělávací grant představuje celkový počet normativních kreditů za jedno ukončené studium v příslušné oblasti vzdělávání. Vzdělávací grant je příspěvkem veřejné vzdělávací instituce. Veřejná vzdělávací instituce není ve vnitřním rozdělování algoritmem jeho stanovení nijak vázána.
- c) V případě násobného studia studenta ve více studijních programech (paralelní nebo sekvenční studium) je normativní kredit přiznáván na studium v jednom studijním programu, který si student u zápisu zvolil.
- d) Úpravy nákladových koeficientů, základního normativu a další parametry normativního financování a případné další podrobnosti stanovuje a vyhláší Ministerstvo.
- e) Mezi další parametry normativního financování patří typ studijního programu, financovaný počet kreditů a bonus za řádně ukončená studia.
- f) Studuje-li student veřejné vzdělávací instituce na zahraniční vzdělávací instituci (dále jen „zahraniční studium“) a veřejná vzdělávací instituce studentovi zahraniční studium uzná, přísluší veřejné vzdělávací instituci za zahraniční studium částka odpovídající normativním kreditům odvozených z kreditů uznaných veřejnou vzdělávací institucí.
- g) Normativní předpis nesmí obsahovat parametry odvozené z charakteristik uchazečů, studentů, absolventů nebo místa vzdělávání.

Odůvodnění:

Zásada blíže určuje podmínky normativního financování veřejných vzdělávacích institucí vzdělávacími granty. Do jisté míry se přebírá současný systém „normativního“ financování, stanovení základního normativu a současné nákladové koeficienty při zachování jejich proporcí. O nákladovém zařazení nových oblastí vzdělávání by rozhodovalo Ministerstvo, přičemž by si mohlo vyžádat doporučení Akreditační komise, která bude mít nejvíce informací. Základní rozdíl studijních programů s výjimkou doktorských je v tom, že normativně určený objem veřejné podpory veřejné vzdělávací instituci na další období by byl odvozován od kreditů udělených v předcházejícím období.

Ad a) Protože normativ je v zásadách definován na základě průměrné zátěže průměrného studenta, budou existovat případy studentů, kteří získají více než 60 kreditů za rok. Škola za takové kredity (nad 60 za rok) získá prostředky odpovídající normativním kreditům, ale až v dalším roce.

S ohledem na to, že u doktorských studijních programů zákon nezavádí povinný kreditní systém, bude systém financování studentů v doktorských studijních programech navázán jako dnes na

počet studentů a na standardní dobu studia.

Ad b) Je třeba zdůraznit, že vzdělávací grant není nárokem studenta. Jde pouze o předpis (vzorec) podle kterého stát VVI poskytuje veřejné prostředky. V extrémním případě by stát veřejným vzdělávacím institucím nemusel dávat nic ani za studenty z EU a nebylo by to v rozporu s legislativou EU. V případě finanční podpory studentů samozřejmě však budou pravidla EU o rovnosti podmínek závazná, ale i tam lze například uplatňovat podmínku minimální doby předchozího dlouhodobého pobytu v ČR podobně, jak to praktikují jiné země EU.

Ad c) V případě souběžného studia studenta ve více studijních programech je studentem zvolený studijní program označen v matrice studentů.

Ad g) Vyžaduje to pravidlo rovných podmínek. Dále je to ochrana před prosazováním partikulárních zájmů. Technicky by to také nemohlo splnit účel, protože jednoznačné, nerozporné a nezkrslitelné indikátory kvality neexistují.

Zásada č. 87

Normativní financování cizinců vzdělávacími granty

- a) Za studenty cizince, kteří v době započetí studia měli v ČR dlouhodobý pobyt alespoň tři roky se vzdělávací grant odvozuje stejně jako v případě českých studentů.
- b) Vzdělávací grant veřejné vzdělávací instituci náleží i za studia zahraničních studentů, kteří v době započetí studia měli v ČR dlouhodobý pobyt kratší než tři roky, ale pouze v rámci kvóty počtu studií určené Ministerstvem jako procento všech nově financovaných studií.
- c) Vzdělávací grant za studenty ad b), na které se nevztahují stropy školného (mimo EU) je snížen o rozdíl mezi účtovaným školným a stropem školného oblasti vzdělávání, kde tito studenti studují.

Odůvodnění:

Dnes podíl zahraničních studentů dosahuje téměř 10%, což odpovídá částce přes 2 mld. Kč. Zahraniční studenti jsou jak přínosem, tak zátěží veřejného financování a je třeba stanovit přehledné hranice.

Ad a) Počet studentů, kteří tuto podmínku splní bude relativně málo a půjde buď o slovenské studenty nebo o osoby, které mají v ČR zapuštěny silnější kořeny a je velká pravděpodobnost, že v ČR zůstanou i po dokončení studia.

Ad b) Studium nadaných cizinců na českých školách je v řadě ohledů obohacující a kromě toho školám přinese jejich školné. Je proto žádoucí zachovat jistou veřejnou podporu. Na druhé straně jde o veřejné financování cizinců z peněz daňových poplatníků na úkor českých občanů a musí mít nějaké reálné hranice.

Ad c) Jak je popsáno dále, u studentů ze zemí mimo EU nebudou stropy školného závazné.

Systém již tedy nebude rozlišovat, zda program je vyučován v českém či cizím jazyce. Ani dnes na toto není navázáno reálné financování.

Zásada č. 88

Rozvojové programy

- a) Rozvojové programy poskytují účelové prostředky formou dotace.
- b) Rozvojové programy mohou financovat pouze rozvojové projekty v souladu s dlouhodobým záměrem MŠMT.

Odůvodnění:

Ad b) Rozvojové programy mají financovat pouze rozvoj něčeho nového a nikoliv běžné a dlouhodobé činnosti, které lze financovat z normativně rozdělovaných příspěvků. Programy

by měly také financovat projekty umožňující studium hendikepovaných znevýhodněných studentů a zahraničních studentů v rámci rozvojové pomoci.

Zásada č. 89

Další formy financování

- a) Ministerstvo může realizovat systém účelových dotací.
- b) Ministerstvo může poskytnout prostředky investičního charakteru v případě mimořádných událostí, kterými jsou zejména povodeň, požár nebo nenadálý havarijní stav a v případě zvýšených nákladů památkově chráněných objektů.

Odůvodnění:

Zásada umožňuje Ministerstvu uskutečňovat systém účelových dotací, například na podporu provozování mezinárodně uznávaných systémů hodnocení kvality a specifikuje možnosti dalších forem financování veřejných vzdělávacích institucí.

Zásada č. 90

Programové financování investiční činnosti veřejných vysokých škol

Programové financování investiční činnosti veřejných vysokých škol bude ukončeno nejpozději do pěti let od nabytí účinnosti tohoto zákona. Ministerstvo stanoví podmínky pro převedení finančních prostředků programového financování do vzdělávacích grantů vzdělávacích institucí.

Odůvodnění:

Zásada stanovuje maximálně pětileté přechodné období pro transformaci současného programového financování veřejných vysokých škol, tzv. „ISPROFIN“ do normativně rozdělované části státního rozpočtu, kdy samy veřejné vzdělávací instituce budou s těmito prostředky nakládat.

Zásada č. 91

Smluvní financování

- a) Stát prostřednictvím Ministerstva každoročně uzavírá s veřejnou vzdělávací institucí dodatek k rámcové smlouvě, který stanoví objem vzdělávacích grantů, včetně respektování inflace, na nově započatá studia, která budou financována během celé doby jejich trvání, formou odpovídajících normativních kreditů.
- b) Součástí dodatku k rámcové smlouvě je stanovení finančního bonusu při řádném ukončení studia studentů (dále jen „finanční bonus“). Bližší podmínky pro stanovení výše finančního bonusu, který je odvozen jako procento normativního vzdělávacího grantu přiznaného při započetí studia, stanoví Ministerstvo.
- c) Smluvní dodatek určuje podíl školného resp. absolventského poplatku placeného veřejné vzdělávací instituci v průběhu studia z CSFTV (viz dále).

Odůvodnění:

Smlouvou je zde míněn především závazek státu veřejné vzdělávací instituci, že finanční prostředky přiznané v roce t na studia v tomto roce začínající bude stát financovat ve stejné výši po celou dobu jejich řádného průběhu v čase t± až do ukončení studia. Navyšování počtu financovaných studií se přitom bude řídit předem známými kritérii jednotnými pro celý systém tak, aby navyšování reflektovalo měnící se strukturu poptávky uchazečů a podporovalo zdravou konkurenci mezi VVI v kvalitě a diversitě vzdělávacích příležitostí.

Ad a) Jde o výrazné posílení garancí VVI, že se nominální hodnota normativních kreditů příslušející těmto akceptovaným studiím během budoucích let studia nesníží. Dnes se z rozpočtu na TV dopočítávají parametry (normativy, bonusy za absolventy, počty studentů k přijetí), což způsobuje malou přehlednost a nejistotu. Pokud by se místo nominální udržovala reálná hodnota normativního kreditu, nominální navýšení by se každoročně určovalo na základě CPI zveřejňovaného ČSÚ. Vazbu na CPI z ČSÚ je možno doplnit oficiální predikcí CPI od ČNB nebo MF ČR. V takovém případě ale bude SR muset čelit větší nejistotě ohledně finanční náročnosti TV.

Tato forma smluvního financování bude zavazovat SR, potažmo stát, v delším časovém období než je fiskální rok, podobně jako řada jeho jiných výdajových položek. Financování TV tak získá částečně charakter mandatorního výdaje SR. Bude to zřejmě vyžadovat úpravu rozpočtových pravidel SR. Pokud jde o financování již existujících studií (započatých v předchozích letech), bude tedy vláda vázána střednědobými závazky (dodatky k rámcové smlouvě z předchozích let) zachováním výše již přiznaných vzdělávacích grantů a bude rozhodnutím o rozpočtu v daném roce zcela explicitně rozhodovat pouze o tom, kolik nových studií začne a jak veřejná vzdělávací instituce vysoká bude jejich veřejná podpora. To výrazně zvýší zřetelnost politické zodpovědnosti za financování VVI.

Omezení doby vyplácení normativních kreditů škole pouze na období SDS není třeba, protože vyplácení je v systému podmíněno kumulací kreditů a nehrozí, že prostředky budou vypláceny bez studijního pokroku.

Ad b) Procento má být stanoveno plošně nebo pro oblasti nebo pro typ VVI nebo pro typ programu. V žádném případě ne zvlášť pro každý studijní program nebo VVI. Stanovení bonusu na samém počátku studia znamená výrazné posílení garancí VVI, že za výsledek bonus v odpovídající výši skutečně dostanou a nedojde k jeho snížení.

Ad c) Školné, resp. absolventský poplatek je definováno dále.

Zásada č. xxx do přechodných ustanovení

Rámcové smlouvy a dodatky k rámcovým smlouvám

Ministerstvo uzavře rámcové smlouvy s veřejnými vzdělávacími institucemi po přijetí dlouhodobého záměru Ministerstva, nejpozději však do tří let od nabytí účinnosti tohoto zákona. Součástí prvního uzavření rámcové smlouvy mezi Ministerstvem a veřejnou vzdělávací institucí je rovněž dodatek k příslušné rámcové smlouvě.

Odůvodnění:

Zásada stanovuje maximálně tříleté přechodné období pro transformaci současného systému financování, tj. pro uzavírání rámcových smluv a příslušných dodatků k rámcovým smlouvám. Vzhledem k tomu, že rámcové smlouvy mají být uzavírány na období platnosti dlouhodobého záměru Ministerstva, stanovuje se tak současně období, do kdy má být dlouhodobý záměr Ministerstva podle tohoto zákona zpracován.

Zásada č. 92

Určování počtu financovaných studií

- a) O navyšování a poklesu počtu vzdělávacích grantů pro nově započatá studia na veřejné vzdělávací instituci v následujícím roce rozhoduje každoročně Ministerstvo. Toto rozhodnutí je obsaženo v dodatku k rámcové smlouvě mezi Ministerstvem a veřejnou vzdělávací institucí.
- b) Pro stanovení počtu nově financovaných vzdělávacích grantů stanoví Ministerstvo kritéria a jejich parametry. Tato kritéria a jejich parametry zveřejní bezprostředně po schválení

státního rozpočtu pro oblast terciárního vzdělávání na kalendářní rok, nejpozději však do konce února příslušného kalendářního roku.

- c) Veřejná vzdělávací instituce může přijmout více studentů, než odpovídá objemu vzdělávacích grantů zakotvených v dodatku k rámcové smlouvě, a to včetně občanů členskému státu a občanů třetího státu, ze kterých neplyne nárok na vzdělávací grant.
- d) Veřejné vzdělávací instituce smí bez omezení přijímat zahraniční studenty, ze kterých neplyne nárok na vzdělávací grant.
- e) O objemu financovaných vzdělávacích grantů nových studií na nově vzniklých VŠ rozhoduje Ministerstvo, ale maximálně po dobu x let od založení školy.

Odůvodnění:

Navrhovaný mechanismus alespoň částečně řeší nedostatek současného mechanismu, který není schopen promítnout změny poptávky do financování. Předpokládá se, že možnost snižovat počet financovaných studií vytvoří efektivní tlak na školy (a jejich programy) po kterých je nedostatečná poptávka, aby nepřijímaly příliš velký podíl nedostatečně disponovaných či nedostatečně zainteresovaných studentů.

Alternativní způsob - ad hoc rozhodování o počtu financovaných studií - by omezovalo konkurenci, otevíralo by prostor pro lobbyistické zájmy a snižovalo autonomii škol.

Alternativní způsob - zafixování současných proporcí financování mezi školami - by eliminovalo konkurenci a znemožnilo přizpůsobování struktury TV vnějším změnám.

Pokud nebude zavedeno školné ve formě nenulových stropů, je třeba navrhnout pro navyšování/snižování počtu studií jiný autoregulační mechanismus. Centrální autorita v žádné zemi totiž není schopna autoregulační mechanismy efektivně nahradit metodami centrálního plánování.

Ad a) Dnes Ministerstvo schvaluje celkový počet financovaných (tzv. akceptovaných) studií školy v daném roce a teprve z toho se nepřímou dopočítá, kolik nových studií vlastně stát škole zaplatí. Nově by se tedy rozhodovalo pouze o počtu nově započatých studiích k financování (normativních; dnes se totiž rozhoduje o fyzických studiích složitějším přepočtem dopočítáním průměrného normativu za školu a složitý postup řada škol složitě reflektuje).

Ad b) Jako kritéria by měla být použita především míra úspěšně dokončovaných studií vyšší než x %, účtované školné ve výši přesahující y% stropů nejméně v případě z% studií na dané škole (na škole jako celek umožňující rozdíly uvnitř školy podle specifik studijních oborů). Navyšování počtu financovaných studií tedy mohou dosáhnout školy, které dovedou rozumný podíl studentů k úspěšnému ukončení studia (AK a systém kontroly kvality zajišťuje úroveň kvality) a zároveň je o studium dostatečný zájem navzdory určité výši školného. Zájem o školu totiž nelze měřit počtem přihlášek, ale reálnou ochotou na škole studovat a schopností jí dostudovat.

Tento mechanismus zajistí pružnější přizpůsobování reálně nabídky poptávce, diverzifikaci a zároveň vytvoří prostor pro zdravou konkurenci škol. Mechanismus zároveň posílí autonomii VVI minimalizací prostoru k prosazování lobbyistických, parciálních a ad hoc politických zájmů v prosazování počtu financovaných studií. Zároveň se tím posílí transparentnost a předvídatelnost financování z pohledu škol. Nebude tak možné jako v minulosti, aby škola v jednom roce přijala více studentů než je akceptovaný počet, a v příštích letech se jí již počet financovaných studentů počítal z „nafouklého“ základu. Šlo vlastně o nekalou konkurenci škol, protože co jedna škola získala, o to se musel snížit rozpočet škol celkem.

Ad c) Je třeba pamatovat, že studenti přijatí nad rámec akceptovaných studentů budou generovat dodatečné nároky na systém půjček a sociálních stipendií, takže nárůsty nesmí být velké a skokové a musí být cca předvídatelné. Volnost v přijímání nad strop nově přijatých akceptovaných studií předpokládá dostatek zodpovědnosti a pravomoci vedení škol nepřipustit nárůst počtu studentů, který by nepřipustně snižoval kvalitu studia. Předpokládá

se také kontrolní role AK. Je však nutno domyslet realizační detaily tak, aby z pohledu studentů neexistovalo rozlišení na financované a nefinancované studenty (dualitu nelze připustit).

Ad f) Nová VVI s dobrou vzdělávací nabídkou ve vhodné lokalitě, která bude lákat rostoucí počet studentů, bude po přechodném období schopna navyšovat počty financovaných studií ve standardním systému. Pokud to škola nedokáže (špatný záměr, malá poptávka), skončí nebo ji převezme-pohlí jiná VVI.

Zásada č. 92a

Poplatky

- a) VVI může za studium účtovat poplatek ve formě školného.
- b) Celková částka školného se stanovuje na SDS studijního programu.
- c) Splátky školného se předepisují měsíčně (čtvrtletně) jako celkové školné děleno SDS a deseti (čtyřmi).
- d) Student může v průběhu studia požádat o převod libovolného podílu školného na absolventský poplatek. Tuto možnost má každý student (osoba) po dobu SDS+1 studia, na které byl škole přiznán vzdělávací grant (viz. Zásada č.86) .
- e) Školné a absolventský poplatek se v okamžiku platby stávají příjmem veřejné vzdělávací instituce.
- f) Veřejná vzdělávací instituce stanovuje výši školného pro oblast vzdělávání (studijní program) nepřesahující strop příslušné oblasti (programu) stanovený Ministerstvem.
- g) Veřejná vzdělávací instituce vyhláší výši školného v rámci vyhlášení přijímacího řízení do studijního programu.
- h) Pro již započatá studia veřejná vzdělávací instituce nesmí školné zvyšovat.
- i) Výše školného musí být stejná pro všechny studenty studijního programu.
- j) Veřejná vzdělávací instituce nesmí při stanovování školného přímým ani nepřímým způsobem diskriminovat mezi uchazeči a studenty.
- k) Na dodržování pravidel určování školného dohlíží Ministerstvo.
- l) Podrobnosti ohledně stanovování školného stanoví Ministerstvo formou nařízení.

Odůvodnění:

Školné má v systému plnit následující role: (i) informační cenový signál, (ii) autonomní regulační nástroj, (iii) stimul k zodpovědnějšímu rozhodování a jednání uchazečů, studentů a škol, (iv) dodatečný zdroj finančních prostředků škol. Pokud v systému nebude školné, je třeba ho nahradit jinými nástroji, které naplní role (i) až (iv). Současný systém takové, dostatečně silné nástroje postrádá.

Ad d) Studenti, kteří studující daný typ programu opakovaně nebo jiný dříve nedokončili, nemohou dostávat půjčky na školné donekonečna, ale jedenkrát za život na daný typ programu. Jeden rok navíc k SDS umožňuje převést školné na absolventský poplatek i studentům, kterým se nepodařilo studium dokončit během SDS. Představuje to jistou, ale přijatelnou benevolenci, protože jde o půjčku (nikoliv grant, který je nevratný), která bude absolventem splacena.

Ad h) Paragraf zároveň zajišťuje, že zavedení školného se bude týkat pouze nově započatých studií.

Ad i) V žádném případě nelze připustit dualnost, tj. rozdílné platební povinnosti studentů v jednom programu. Sociální potřebnost apod. je třeba řešit jinými nástroji.

Ad j) Například nesmí diskriminovat podle jejich preferencí pro podíl mezi školným a absolventským poplatkem.

Ad k) Na toto a další pravidla by měl zřejmě existovat kodex, dohled a odvolací autorita jako v zahraničí, kde je zavedeno školné.

Zásada č. 92b

Výběr školného a absolventského poplatku

- a) Pokud student nepožádá o přeměnu školného na absolventský poplatek, splácí školné měsíčními (čtvrtletními) splátkami v celém průběhu studia daného studijního programu.
- b) Pokud student požádá o převod školného na absolventský poplatek, následně:
 - Účtovaná splátka školného se během studia automaticky přičítá k částce absolventského poplatku.
 - Nesplacený absolventský poplatek je úročen sazbou podle jednotných pravidel stanovených CSFTV pro přijímací řízení v rámci kterého studium započalo.
 - CSFTV v průběhu studia veřejné vzdělávací instituci průběžně hradí X % účtované splátky školného převedené na absolventský poplatek.
- c) Splácení absolventského poplatku se řídí zákonem o finanční pomoci studentů.
- d) Podrobnosti ohledně výběru školného stanoví Ministerstvo formou nařízení.

Odůvodnění:

Ad b) Žádosti zapsaného studenta je automaticky vyhověno, pokud ještě nevyčerpal nárok na podporu.

Zásada č. 92c

- a) V případě překročení SDS může veřejná vzdělávací instituce za studium v příslušném období účtovat navíc částku až do výše odpovídajícího normativního kreditu za dobu studia nad rámec SDS.
- b) Veřejná vzdělávací instituce může účtovat poplatky za další služby jako je přijímací řízení.

Odůvodnění:

Ad a) V případě bez školného je žádoucí zákonem zakotvit minimální poplatek (např. 25 %, který škola musí studentům přesahujícím SDS účtovat, aby vznikla dostatečná motivace studium dokončovat. Pokud se nepodaří prosadit dostatečně velké změny v řízení škol, bude toto ustanovení zákona sloužit proti nezodpovědnému a změkčenému přístupu škol pod tlakem senátů.

Ad b) Doporučujeme vyvarovat se právnímu zamlžení této oblasti, protože by to mohlo v realitě fakticky vést k de facto skrytému vybírání přímého školného, což by mělo nežádoucí negativní dopad na uchazeče se sociálně a ekonomicky slabým zázemím a otevíralo by prostor pro skrytou cenovou a další diskriminaci.

Ad a) Bude zcela na rozhodnutí veřejné vzdělávací instituce, aby posoudila nakolik je překročení SDS zaviněno nedbalým studijním přístupem studenta, nezaviněnými vnějšími okolnostmi a nakolik například komplikovaností skladby předmětů a časováním akademického roku. Školné však musí být účtováno standardně i v období přesahujícím SDS.

Zásada č. 93

Majetek veřejné vzdělávací instituce

Veřejná vzdělávací instituce vlastní majetek potřebný k činnostem, pro které byla zřízena. Majetkem veřejné vzdělávací instituce jsou věci, byty a nebytové prostory, práva a jiné majetkové hodnoty.

Varianta 1:

O nakládání s majetkem veřejné vzdělávací instituce rozhoduje statutární orgán nebo orgán určený vnitřním předpisem vzdělávací instituce.

Veřejná vzdělávací instituce může nabývat pouze cenné papíry vydané státem nebo cenné papíry, za jejichž splacení se stát zaručil anebo cenné papíry obchodní společnosti, do které veřejná vzdělávací instituce vložila majetek.

Varianta 2:

O nakládání s majetkem veřejné vzdělávací instituce rozhoduje statutární orgán nebo orgán určený vnitřním předpisem vzdělávací instituce.

Odůvodnění:

Zásada vychází z platné právní úpravy, pouze zpřesňuje, jaký druh majetku může vzdělávací instituce vlastnit. Ve variantě 2 se veřejné vzdělávací instituci přiznává větší volnost při nakládání s majetkem, spojená s větší odpovědností rektora a Správní rady.

Zásada č. 94

Hospodaření veřejné vzdělávací instituce

- a) Veřejná vzdělávací instituce účtuje v soustavě podvojného účetnictví, ve kterém je povinna důsledně oddělit náklady a výnosy spojené s doplňkovou činností. V ostatním platí pro veřejnou vzdělávací instituci obecné předpisy o účetnictví.
- b) Za účelné využívání vzdělávacích grantů (nyní příspěvků), dotací, za vypořádání dotací se státním rozpočtem a za řádné hospodaření s majetkem veřejné vzdělávací instituce je ministři odpovědný rektor a správní rada plní roli kontrolní.
- c) Veřejná vzdělávací instituce provede na konci kalendářního roku vyúčtování svého hospodaření a zúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem Ministerstva školství a předloží je Ministerstvu v termínu určeném Ministerstvem na předepsaném formuláři.
- d) Veřejná vzdělávací instituce je povinna majetek užívat k plnění úkolů ve vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti. Může jej užívat i k doplňkové činnosti v souladu s tímto zákonem a v souladu s evropskými právními předpisy.
- e) V doplňkové činnosti veřejná vzdělávací instituce vykonává za úplatu činnost navazující na její vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost nebo činnost sloužící k účinnějšímu využití lidských zdrojů a majetku. Doplňková činnost nesmí ohrozit kvalitu, rozsah a dostupnost činností, k jejichž uskutečňování byla veřejná vysoká škola zřízena.
- f) Veřejná vzdělávací instituce může vytvářet fondy; v případě, že fondy vytvoří, upraví způsob hospodaření s fondy ve statutu. Bez ohledu na to, zda veřejná vzdělávací instituce bude nebo nebude tvořit fondy, je přitom povinna dodržovat tzv. „Rámec veřejné podpory“¹⁾.
- g) Veřejná vzdělávací instituce vykáže v daňovém přiznání zůstatek nevyčerpaných účelově určených prostředků na vzdělávací, výzkumnou, vývojovou a další tvůrčí činnost. Prostředky takto získané úsporou daňové povinnosti budou použity nejpozději v bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích ke krytí výdajů (nákladů) souvisejících s hlavní činností a účelem, na který byly tyto prostředky poskytnuty.

Odůvodnění:

Ad f) Veřejná vzdělávací instituce na základě tohoto ustanovení nemusí vytvářet fondy viz vazba v zásadě 84 odstavec (4). Systém hospodaření s fondy nebo bez nich bude určen Statutem veřejné vysoké školy. Hospodaření bez fondů by umožnilo zjednodušit analytickou evidenci i celý systém financování. V případě hospodaření bez fondů veřejná vzdělávací

¹⁾ podle článku 87 Smlouvy o založení ES

instituce provede zúčtování se státním rozpočtem vůči Ministerstvu formou předepsaného formuláře, který bude přílohou daňového přiznání instituce. V daňovém přiznání uvede vzdělávací instituce zůstatek nevyčerpaných účelově určených prostředků na vzdělávací, výzkumnou, vývojovou a další tvůrčí činnost. Z titulu zákona o daních z příjmů bude touto daňovou úlevou instituce zavázána v daňovém přiznání evidované prostředky do 10 let využít v souladu s jejím posláním.

Zásada č. 95

Úvěry a záruky vydávané veřejnou vzdělávací institucí

Varianta 1:

Veřejná vzdělávací instituce může se souhlasem správní rady používat jako zdroj financování také úvěry od bank. Úvěry na jiné účely než na financování kapitálových výdajů nesmí překročit 5 % průměrného ročního obrátu za posledních 5 let.

Varianta 2:

Veřejná vzdělávací instituce může se souhlasem správní rady používat jako zdroj financování také úvěry od bank na investice, na výzkumnou a vývojovou činnost a další tvůrčí činnost na financování kapitálových výdajů. Výši úvěrů a další podmínky pro jejich čerpání (zejména stanovení maximální dlužné částky ve vazbě na příjmy veřejné vzdělávací instituce, maximální možnou výši ročních splátek úvěru, maximální možnou celkovou sumu dluhů, atd.) stanoví Rámcová smlouva. Ministerstvo, resp. stát neručí za závazky veřejné vzdělávací instituce.

Odůvodnění:

Varianta 2: Pokud podmínky stanoví rámcová smlouva, nebude úprava zákonem (jako nepružná forma regulace) nutná.

Hlava II

Financování státních vysokých škol

Zásada č. 96

Financování státních vysokých škol

Na financování státních vysokých škol se vztahuje Hlava I části sedmé přiměřeně.

Odůvodnění:

Vzhledem k tomu, že jsou státní vysoké školy organizačními složkami Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra budou se na ně vztahovat ustanovení o financování tak, aby nebyla s touto skutečností v rozporu.

Hlava III

Financování soukromých vzdělávacích institucí

Zásada č. 97

Financování soukromé vzdělávací instituce

- a) Právnícká osoba, která získala oprávnění působit jako Soukromá vzdělávací instituce (SVI), a která je obecně prospěšnou společností nebo získá status s veřejně prospěšným posláním, tím splňuje podmínky pro poskytnutí veřejné podpory, má nárok na vzdělávací grant určený normativním předpisem za stejných podmínek jako veřejná vysoká škola kromě následujícího:

- b) Vzdělávací grant SVI stanoví plošně Ministerstvo jako x % vzdělávacího grantu odpovídajícího programu na VVI. Vzdělávací grant poskytnutý SVI však nesmí být nižší než x_{\min} % a vyšší než x_{\max} % ($<100\%$) vzdělávacího grantu.
- c) Součet výše vzdělávacího grantu a účtovaného školného SVI za studium nesmí převyšovat vzdělávací grant plus strop školného v obdobném studijním programu (oblasti vzdělávání) na VVI.
- d) Pro účely financování určuje nákladové zařazení studijního programu na SVI AK (nebo Ministerstvo).
- e) Nárok SVI na vzdělávací grant je podmíněn získáním příslušné (re)akreditace SVI a splněním následujících technických podmínek:
- Informační propojení s informačním systémem o studiích (rozšířená matrica).
 - Pravidla vyhlášení školného a dodržování kodexu rovného přístupu shodná s VVI.
 - Další podmínky o poskytování informací stanovené Ministerstvem.

Odůvodnění:

Jde o obdobu systému, který dnes funguje v regionálním školství, kde mají nárok a dostávají státní příspěvek na studenty také soukromé střední školy zařazené do sítě regionálního školství. V principu není nutné podmiňovat veřejnou podporu soukromé vzdělávací instituci (SVI) zavedením školného na VVI, protože školné není zavedeno ani na veřejných středních školách. Pokud nebude na VVI zavedeno školné, bude nutno pouze zajistit, aby součet vzdělávacího grantu a školného na SVI nepřekročil výši vzdělávacího grantu na VVŠ, jinak by došlo k narušení rovných podmínek. Legislativně samozřejmě lze veřejnou finanční podporu SVI podmínit zavedením školného na VVI.

Nárok SVI na státní podporu, předpokládá, že se SVI podřídí pravidlům pro VVI. SVI, která státní podporu nebude nárokovat, tato pravidla splňovat nemusí. Zákon o terciárním vzdělávání pak stanoví, v jakém rozsahu, za jakých podmínek a jakým způsobem se právnická osoba SVI může ucházet o zvláštní výhody, které podle tohoto zákona náleží osobám se statutem veřejně prospěšného poslání. Právní forma právnické osoby není rozhodující (i společnost s ručením omezeným či akciová společnost může získat status veřejně prospěšného poslání podle tohoto zákona). Preferujeme takovou proceduru získávání statusu veřejně prospěšného poslání, která nebude vázána na rozhodování úředního charakteru. Status veřejně prospěšného poslání, pokud by se měl stát součástí zákona o terciárním vzdělávání, by měl automaticky náležet těm, kteří splní dané podmínky. Status veřejně prospěšného poslání by zanikal právnické osobě, která se svou činností odchýlí od podmínek veřejně prospěšného poslání stanovených tímto zákonem a Ministerstvem nebo se svým ziskem naloží v rozporu s těmito podmínkami.

Rozdíl mezi zisk sledující právnickou osobou a neziskovou právnickou osobou nespočívá v tom, že zisková právnická osoba dosahuje zisku a nezisková nikoliv, ale účelu, ke kterému jsou získané finanční prostředky používány. Například status veřejně prospěšného poslání může náležet právnické osobě, jejímž posláním je vzdělávací služba za předem určených podmínek a za rovných podmínek pro každého a jejíž zisk bude podle právního ujednání z podstatné části použit pro výkon těchto veřejně prospěšných činností, pro které je založena. (Povolená výše zisku SVI by měla být ekvivalentní současně účinným daňovým úlevám ve výši 30% pro veřejné vysoké školy). Příklad podmínek pro splnění veřejně prospěšného poslání: SVI účtuje v soustavě podvojného účetnictví, ve kterém je povinna důsledně oddělit náklady a výnosy spojené s přijatými prostředky ze státního rozpočtu. V ostatním platí pro SVI obecné předpisy o účetnictví. SVI provede na konci kalendářního roku zúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem a předloží je Ministerstvu školství v termínu určeném Ministerstvem. Za účelné využívání vzdělávacích grantů, dotací, za vypořádání finančních vztahů se státním rozpočtem je ministři odpovědný rektor/správní rada. Pokud obdržela SVI základní vzdělávací grant nebo státní dotaci, je každoročně povinna předložit Ministerstvu školství,

mládeže a tělovýchovy výroční zprávu a případně audit. (Výroční zpráva by měla obsahovat informace o hospodaření organizace, použití zisku, o majetku organizace, o činnostech a službách organizace a změnách týkajících se statutárních a kontrolních orgánů, o propojených osobách, o počtu a skladbě zaměstnanců atd.)

Ad a) Tato úprava umožňuje nastavení ve velkém rozsahu podle finančních možností rozpočtové kapitoly TV a zároveň eliminuje nežádoucí prostor pro ad hoc rozhodování a dává tím SVI jistou míru jistoty příjmů veřejné podpory v budoucím období. Alternativně je možno částku vytáhnout k výši vzdělávacího grantu odpovídajícího nejméně nákladným oblastem (oborům) jako jsou humanitní obory, pokud nebude dostatek vůle více narovnat podmínky VVŠ a SVI.

Ad b) Toto nastavení zabraňuje, aby SVI získala za poskytnutí stejného studia v součtu více prostředků než VVŠ. VVŠ i tak bude zvýhodněna veřejnými prostředky navíc (vyšší vzdělávací grant, institucionální financování VaV, rozvojové programy, dotace na systém kontroly kvality, atd.).

Zásada č. xxx (Bude přesunuta do zásady č. 27.)

Veřejná informační povinnost

- a) Ministerstvo stanoví, které údaje, v jaké struktuře a v jakých termínech budou vzdělávací instituce, kterým byl poskytnout vzdělávací grant, dodávat Ministerstvu (jmenovitě CSFTV). Ministerstvo bude pravidelně tyto údaje zveřejňovat jak v agregované podobě (výsledky analýz), tak ve formě, která umožní jejich další analýzu.
- b) O každém studijním programu školy musí být minimálně uvedeny následující informace: typ, forma, oblast, kreditní zátěž a SDS studijního programu; počty přihlášených, účastníků přijímacího řízení, přijatých, zapsaných, mužů/žen, zahraničních studentů EU a non-EU; počet neúspěšně ukončených studií (rozhodnutím školy, studenta); střední délka úspěšně a neúspěšně ukončovaných studií; podíl studentů studujících déle než SDS; výše školného, podíl přímých plateb absolventského poplatku, splátkové procento; míra registrované nezaměstnanosti čerstvých absolventů (půlročních a ročních a dlouhodobá).

Odůvodnění:

Ad a) Dobře informovaný uchazeč, který má dělat zodpovědná rozhodnutí je nutnou podmínkou efektivního fungování autonomních regulačních mechanismů nabídky a poptávky a konkurence. Vysokou informovanost (dnes zcela nedostatečnou) může zprostředkovat pouze snadný a přehledný přístup k věrohodným, srovnatelným a vypovídajícím informacím. Takový systém vyžaduje podporu a koordinaci státu (MŠMT).

Ad b) V praxi bude část agregátních údajů počítána z informačního systému o terciárních studiích, část bude povinně dodávána školami a část školami dobrovolně.

Část osmá

Služby a stipendia studentů

Zásada č. 98

Služby poskytované studentům

Každý student má právo se ucházet o služby zejména v oblasti ubytování a stravování, pokud splní podmínky stanovené pro jejich poskytnutí. Při počtu uchazečů o některou z nenárokových služeb přesahující její celkovou kapacitu se služba poskytne uchazečům podle kritérií předem určených vzdělávací institucí, které vezmou v úvahu zejména sociální situaci a studijní prospěch studenta.

Odůvodnění:

Zásada vychází z dosavadní praxe, která ale nebyla upravena v zákoně.

Zásada č. 99

Stipendia

Vzdělávací instituce poskytuje studentům stipendia

- a) z prostředků poskytnutých pro tento účel ze státního rozpočtu prostřednictvím stipendijního fondu,
- b) z vlastních zdrojů prostřednictvím stipendijního fondu.

Studentům se přiznává sociální stipendium.

Stipendia mohou být studentům přiznána

- a) za vynikající studijní výsledky,
- b) za vynikající vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí výsledky přispívající k prohloubení znalostí,
- c) na výzkumnou, vývojovou a inovační činnost podle zvláštního právního předpisu, (zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- d) na ubytování a stravování studentů,
- e) v případě tíživé sociální situace studenta,
- f) v případech zvláštního zřetele hodných,
- g) na podporu studia v zahraničí,
- h) na podporu studia v České republice,
- i) studentům doktorských studijních programů.

Stipendia přiznává studentům vzdělávací instituce podle stipendijního řádu; ministerstvo podle programů vyhlášených ministrem.

Do systému sociální podpory patří i poskytování studijních grantů a studentských půjček, které budou upraveny zvláštním právním předpisem.

Odůvodnění:

Zásada upravuje poskytování stipendií studentům vzdělávacích institucí z prostředků státního rozpočtu i z vlastních zdrojů. Jako nárokové se poskytuje sociální stipendium, ostatní stipendia poskytuje vzdělávací instituce podle svého stipendijního řádu, ministerstvo pak podle vyhlášených stipendijních programů. Přitom sociální stipendium bude obsaženo v zákoně o terciárním vzdělávání pouze do nabytí účinnosti zákona o finanční pomoci studentům, pak bude zrušeno, neboť ho nahradí nové instituty (studijní granty a studentské půjčky).